

Datum

2023-07-27

Vår referens

Jörgen Dehlin

Verksamhetscontroller

jorgen.dehlin@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Socialdepartementet - En uppväxt fri från våld - En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70) STK-2023-621

Sammanfattning

Socialdepartementet har tagit fram ett förslag till en nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Strategin slår fast den övergripande målsättningen att varje barn ska ha en uppväxt fri från våld och fem långsiktiga mål som anger riktningen för arbetet under den närmaste tioårsperioden. Arbetsmarknads- och socialnämnden, funktionsstödsnämnden och förskolenämnden har yttrat sig i ärendet. Nämnderna bedömer sammanfattningsvis att förslaget är ambitiöst och att det anlägger ett helhetsperspektiv men de har också synpunkter på bland annat genomförande, finansiering och den föreslagna strategins relation till annan reglering. Stadskontoret delar denna bild och har med utgångspunkt från nämndernas synpunkter tagit fram ett förslag till yttrande. Förslaget är att kommunstyrelsen godkänner förslaget till yttrande och skickar yttrandet till Socialdepartementet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslaget till yttrande och skickar yttrandet till Socialdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss från Socialdepartementet - En uppväxt fri från våld - En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70)
- En uppväxt fri från våld - En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70) volym 1
- En uppväxt fri från våld - En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70 volym 2)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 230807 Remiss Socialdepartementet - En uppväxt fri från våld - En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn
- Remissvar från förskoleförvaltningen gällande remiss från Socialdepartementet - En uppväxt fri från våld - En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn
- Förskolenämnden beslut 230614 § 87
- Remissvar från funktionsstödsnämnden gällande remiss från Socialdepartementet - En uppväxt fri från våld - En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn

- Funktionsstödsnämnden beslut 230619 § 68
- Yttrande från SKR remiss från Socialdepartementet - En uppväxt fri från våld - En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70)
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 230622 § 181 med Reservation (V)
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden gällande remiss från Socialdepartementet - En uppväxt fri från våld - En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-08-07

Kommunstyrelsen 2023-08-16

Beslutet skickas till

Socialdepartementet

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Funktionsstödsnämnden

Förskolenämnden

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Socialdepartementet har tagit fram ett förslag till en nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Strategin slår fast den övergripande målsättningen att varje barn ska ha en uppväxt fri från våld och fem långsiktiga mål som anger riktningen för arbetet under den närmaste tioårsperioden. Förslaget innefattar även en organisation för genomförande, kunskapsutveckling och uppföljning. Utredningen lämnar vidare ett förslag till en ny lag benämnd Lag med vissa bestämmelser om kommuners ansvar för att förebygga och bekämpa våld mot barn.

Socialdepartementet har bjudit in ett antal intressenter – däribland flera kommuner – att lämna synpunkter på förslaget. Malmö stad tillhörde ursprungligen inte remissinstanserna men frågan är angelägen inte minst utifrån arbetsmarknads- och socialnämndens uppdrag från kommunfullmäktige att samordna genomförande och uppföljning av planen Fri från våld – en gemensam angelägenhet. Planen riktar sig till alla nämnder och styrelser och antogs av kommunfullmäktige i mars 2022.

Regeringen efterfrågar särskilt synpunkter på den föreslagna strategin inklusive dess övergripande mål, långsiktiga mål och den föreslagna strukturen för dess genomförande (kapitel 14), de prioriterade insatsområdena och åtgärderna (kapitel 15) samt författningsförslagen (kapitel 1, med kommentarer i kapitel 17). Efter anstånd från Socialdepartementet är 16 augusti sista svarsdag för Malmö stad.

Ärendet har remitterats till arbetsmarknads- och socialnämnden, funktionsstödsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Med hänvisning till den korta svarstiden har gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och grundskolenämnden avstått från att yttra sig. Övriga nämnder har inkommit med synpunkter. Dessa utgör en bärande del i stadskontorets förslag till yttrande och biläggs i sin helhet ärendet.

Sammanfattning av förslaget

Socialdepartementets förslag till nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn

är omfattande och biläggs ärendet. Här följer en övergripande sammanfattning.

Långsiktiga mål

Socialdepartementets förslag till nationell strategi omfattar alla olika former av våld som barn kan utsättas för oavsett var våldet utövas eller av vem. Förslaget till nationell strategi har fem långsiktiga mål som anger inriktningen för arbetet mot det övergripande målet att varje barn ska ha en uppväxt fri från våld. De långsiktiga målen är:

- Våld mot barn ska förebyggas.
- Barns våldsutsatthet ska upptäckas.
- Barn ska få det skydd och stöd samt den behandling de har rätt till.
- Barns rättigheter i brottmålsprocessen ska tillgodoses.
- Kunskaps- och metodutvecklingen ska stärkas.

Många av de uppdrag som ges i och med införandet av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa våld mot barn kan utföras inom ramen för aktörernas ordinarie uppdrag. För att förverkliga de fem långsiktiga målen i strategin har Socialdepartementet ringat in ett antal övergripande områden (benämnda insatsområden) där man bedömer det som särskilt angeläget att åstadkomma en förändring. Kopplat till insatsområdena lämnas dels ett flertal åtgärdsförslag, dels mer generellt hållna bedömningar av vad utredarna bedömer bör genomföras. Flera åtgärder avser fortsatta utredningsuppdrag till olika nationella myndigheter.

Förslag till ny lag och ny lydelse kring samverkan i socialtjänstlagen

Med koppling till den föreslagna strategin föreslår utredningen en ny lag, Lag med vissa bestämmelser om kommuners ansvar för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Enligt förslaget ska kommunerna ta ställning till behovet av åtgärder i kommunen för att säkerställa att barn som är eller riskerar att bli utsatta för våld får sina rättigheter tillgodosedda enligt barnkonventionen. Sammanfattningsvis innebär förslaget till ny lag följande:

- Kommunerna ska kartlägga och analysera vad som behövs inom kommunens verksamhetsområden för att våld mot barn ska förebyggas och barns utsatthet för våld ska upptäckas. Kommunerna ska göra detsamma för att barns rätt till skydd, stöd och behandling och barns rättigheter i brottmålsprocessen ska tillgodoses. Kartläggning och analys ska sammanställas i en lägesbild.
- Med lägesbilden som underlag ska kommunerna besluta om en åtgärdsplan för att säkerställa ett effektivt arbete inom ovan nämnda områden. Åtgärdsplanen ska innehålla en särskild planering för att uppfylla eventuella behov av kunskapsutveckling, kompetenshöjande insatser eller stärkt samverkan och samordning. Kommunerna ska verka för att skriftliga samverkansöverenskommelser ingås med relevanta aktörer.
- Lägesbilden ska följas upp (minst) vart tredje år och åtgärdsplanen ska uppdateras.
- Kommunstyrelsen (eller den nämnd som kommunfullmäktige beslutar) ansvarar för ledningen av kommunens arbete mot våld mot barn och för att årligen rapportera om detta arbete till kommunfullmäktige.
- Lagen föreslås träda i kraft 1 januari 2024 med undantag av den del som rör åtgärdsplanen som föreslås träda i kraft 1 juli 2024

Utredningen föreslår också en ny föreslagen lydelse av 5 kap. 1 § socialtjänstlagen. Enligt denna åläggs socialnämnden i kommunen att samverka med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och hälso- och sjukvården i fråga om barn som deltar i brottsutredning med anledning av misstanke om utsatthet för våld. Syftet med samverkan ska vara att bidra till att barnet tillförsäkras trygghet och anpassat bemötande i utredningssituationen samt att behov av insatser från socialnämnden och hälso- och sjukvården identifieras och tillgodoses.

Genomförande, kunskapsutveckling och uppföljning

Socialdepartementet betonar i förslaget vikten av ett kunskapsbaserat, aktivt och långsiktigt arbete från en rad olika samhällsaktörer. Ett sådant arbete behöver präglas av struktur, samordning, och samverkan och utredningen föreslår därför en struktur och organisation för strategins genomförande. Upplägget innebär sammanfattningsvis att:

- Folkhälsomyndigheten ges en stödjande, samordnande och uppföljande roll. Uppdraget föreslås innefatta bland annat stöd i arbetet på alla nivåer, uppföljning av utvecklingen inom strategins mål och att vart tredje år lämna förslag till regeringens handlingsplan.
- 27 statliga myndigheter och andra nationella aktörer ska enligt förslaget bidra särskilt i arbetet för att uppnå strategins mål.
- Länsstyrelserna ska stödja det lokala och regionala arbetet. Uppdraget föreslås innefatta bland annat regionala strategier och handlingsplaner, införande av effektiva arbetsätt i regionala och lokala verksamheter samt utbildning och kompetensutveckling.
- Kommunövergripande kartläggningar, analyser och åtgärdsplaner föreslås genomföras. Landets kommuner ska minst vart tredje år ta fram en lägesbild och utifrån denna besluta om vilka åtgärder kommunen avser att vidta och ta fram en åtgärdsplan.
- Statsbidrag om 100 miljoner kronor per år i tre år föreslås utges för kvalitetsutveckling och samverkan i regioner och kommuner.
- För att öka tillgången till kunskap föreslås en satsning på sammanlagt en miljard kronor under strategiperioden. Det handlar om utökade medel till forskning om barn och våld men också om statsbidrag till stöd för praktisknära forskning, metodutveckling eller implementering.
- Utredningen föreslår att regeringen vart tredje år ska upprätta en handlingsplan med åtgärder för att uppnå målen i den nationella strategin. Handlingsplanen bör ange de åtgärder och insatsområden som regeringen anser ska prioriteras av myndigheter, regioner, kommuner och andra aktörer under den kommande perioden.

Bedömda konsekvenser av förslaget

Socialdepartementets bedömning av konsekvenserna av förslagen i utredningen berör ett flertal samhällsområden. Utredningen bedömer att dess förslag sammanfattningsvis förväntas leda till att färre barn utsätts för våld och till att barns rättigheter förverkligas i större utsträckning, att folkhälsan på sikt förbättras och att samhällets totala kostnader på sikt minskar. Vidare väntas

positiva effekter på jämställdhet, funktionshinderpolitiska målsättningar, integrationspolitiska målsättningar, brottslighet och brottsförebyggande arbete.

För kommunerna bedömer utredningen att konsekvenserna sammanfattningsvis blir följande:

Mindre våld och lägre kostnader

Förslagen förväntas leda till att färre barn utsätts för våld och till att barns rättigheter förverkligas i större utsträckning än i dag. Inledningsvis kan det antas uppstå en ökning av antalet polisanmälningar och antalet anmälningar till socialtjänsten rörande oro för barn. Barn som utsätts för våld förväntas i större utsträckning än i dag få tillgång till individuellt anpassade och mer verksamma insatser för skydd, stöd och behandling.

Förslagen syftar till att minska omfattningen av våld mot barn och därmed samhällets totala kostnader på sikt. De kostnadsbesparande effekterna förväntas vara stora. På kort sikt bedöms förslagen leda till vissa kostnadsökningar för både stat och kommun.

Kommunövergripande kartläggningar, analyser och åtgärdsplaner: nya uppgifter finansierade med statsbidrag

Lagförslaget förtydligar hur kommunerna ska arbeta mot våld mot barn genom att utföra vissa närmare beskrivna uppgifter. Lagens syfte ska vara att säkerställa att kommunerna utifrån ett kunskapsbaserat underlag kontinuerligt tar ställning till behovet av åtgärder för att säkerställa varje barns rätt till skydd från våld. Utredningens bedömning är att ett sådant strukturerat och kunskapsbaserat arbetssätt på sikt kommer att vara kostnadsreducerande för kommunerna.

Kommunerna bedöms initialt få ökade kostnader mot bakgrund av de nya uppgifterna men dessa kostnader bör primärt vara av uppstartskaraktär. Förslaget innebär inte någon utvidgning i förhållande till kommunernas verksamhetsområde eller i förhållande till de insatser som kommunerna ska utföra i förhållande till den enskilde. Utredningen bedömer att kommunerna kommer att behöva stöd i att införa det nya arbetssättet och att uppstartskostnader för detta bäst finansieras via riktade statsbidrag.

Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen

Den inskränkning som utredningens förslag innebär bedöms vara nödvändig för att barns rättigheter relaterade till våld och våldsutsatthet ska förverkligas. Mot denna bakgrund bedöms förslaget inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett det. Den skyldighet som den föreslagna lagen innebär bedöms alltså som godtagbar vid beaktande av proportionalitetsprincipen i 14 kap. 3 § regeringsformen.

Den föreslagna lagen reglerar att ett visst kartläggnings-, analys- och planeringsarbete ska utföras med regelbundna intervall. Utredningen bedömer dock att förslaget ger kommunerna ett förhållandevis stort utrymme att själva bestämma hur arbetet ska organiseras och hur omfattande det ska vara. Förslaget innebär inte någon utvidgning i förhållande till kommunernas verksamhetsområde eller till de insatser som kommunerna ska utföra i förhållande till den enskilde.

Sammanfattning av nämndernas yttranden

Här redovisas sammanfattningar av arbetsmarknads- och socialnämndens, funktionsstödsnämndens och förskolenämndens yttranden. Yttrandena i sin helhet utgör en bärande del i stadskontorets förslag till yttrande och bifogas ärendet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Arbetsmarknads- och socialnämnden är positiv till att en nationell strategi antas. Ett brett åtgärdsprogram är bra, men den föreslagna strategin skulle tjäna i effektivitet på att prioritera bland de föreslagna insatserna. Strategin innebär en ambitionshöjning för kommunerna.

Arbetsmarknads- och socialnämnden tycker att betänkandet har ett tydligt helhetsperspektiv. En rad olika myndigheter och aktörer behöver arbeta tillsammans med ett spektrum av insatser på flera nivåer. De fem målen följer samma struktur som den nationella strategin för att bekämpa mäns våld mot kvinnor vilket bidrar till ett mer sammanhållet strategiarbete. Den breda inriktningen i strategin överensstämmer väl med Malmö stads plan Fri från våld – en gemensam angelägenhet 2022–2026.

Den breda ansatsen medför dock att det är svårt att få en överblick över den föreslagna strategin. Det behövs en avvägning mellan behovet av ett brett åtgärdsprogram och att prioritera de viktigaste åtgärderna för att rikta och hushålla med resurserna. Strategin skulle kunna tjäna i effektivitet på att begränsa antalet aktiviteter samt att i större utsträckning ange inriktning snarare än att föreslå en mängd ganska detaljerat utformade uppdrag.

Betänkandet konstaterar att kommunerna inte i tillräcklig utsträckning gör det som de är skyldiga till och att det bland annat beror på bristande resurser. Nämnden anser det vara tveksamt huruvida det är effektivt att bemöta bristerna genom att ta fram lägesbilder och åtgärdsplaner. Det finns, som betänkandet redovisar, redan bestämmelser som reglerar såväl socialnämndens ansvar för stöd och insatser till barn som kommunernas uppdrag att ta fram planer inom områden som har koppling till arbetet mot barns utsatthet för våld.

Strategin medför en ambitionshöjning för kommunerna, särskilt inom det förebyggande området. Det behövs resursförstärkning till arbetet som görs direkt med barn och unga för att förebygga och bekämpa våld mot barn, i stället för att fördela merparten av resurserna till övergripande uppdrag och nationella strukturer. Det krävs generella och varaktiga förstärkningar för att berörda verksamheter ska kunna utföra de insatser och metoder som utvecklas eller införs.

Betänkandet hänvisar till en rad andra utredningar och förslag på ändringar i lagstiftning som på olika sätt tangerar frågan. Exempelvis har förslag om en reglering av kraven på information till barnet tidigare lagts fram i betänkandet *Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag* (SOU 2020:47). Lagstiftarens arbete med att se över och förbättra regleringarna av barns rätt till skydd och stöd upplevs som splittrat. En mer sammanhållen översyn och förändring av socialtjänstlagen bör eftersträvas.

Skriftlig reservation (V).

Funktionsstödsnämnden

Funktionsstödsnämnden är positiv till förslaget till strategi och dess intention att höja ambitionen och kraftsamla i det våldsförebyggande och våldsbekämpande arbetet. Nämnden är särskilt positiv till att strategin utgår från barnets rättigheter och att detta genomsyrar de föreslagna målen, insatsområdena och åtgärderna för att säkerställa alla barns rätt till en uppväxt fri från våld.

Funktionsstödsnämnden påpekar att Malmö stad redan idag inom ramen för planen Fri från våld – en gemensam angelägenhet arbetar i den riktning som motsvarar strategins och lagstiftningens intentioner. Nämnden gör bedömningen att den nationella strategin och lagförslaget kan förstärka stadens och nämndernas arbete med den kommungemensamma planen och att den tydliggör vikten av arbetet med just våld mot barn.

Funktionsstödsnämnden anser att de fem målen är tydliga och täcker in centrala områden för att stärka barns rätt i förhållande till våldsutsatthet. Samtidigt menar nämnden att det kan ta lång tid innan de föreslagna åtgärderna får effekter.

Nämnden välkomnar att målen så uttalat utgår från barnets rättigheter. Nämnden är även positiv till att många av de föreslagna insatsområdena och åtgärderna kopplade till målen har ett funktionsrättsperspektiv. Nämnden hade dock velat se fler förslag som riktade fokus mot det stora behovet av individuella insatser för denna målgrupp.

Nämnden instämmer i att rollen för Inspektionen för vård och omsorg (IVO) bör stärkas i att förebygga våld mot barn i samhällsvård. Nämnden är även positiv till att utreda förutsättningarna för att inrätta ett ombud med uppgift att bevaka barns rättigheter och utreda uppgifter om våld vid vistelse i samhällsvård. Nämnden anser dock att detta borde vara skarpa förslag på åtgärder.

Funktionsstödsnämnden instämmer i utredningens bedömning att tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatri för våldsutsatta barn bör förbättras. Nämnden framför att bedömningen i stället bör vara ett skarpt förslag på åtgärd. Nämnden vill här framhålla det akuta läget med långa väntetider för barn och unga att få stöd och menar därför att bedömningen i stället borde vara ett skarpt förslag på åtgärd.

Nämnden är positiv till förslagen som syftar till att stärka kunskaps- och metodutvecklingen. Förslaget om att våld mot barn ska utgöra ett eget ämnesområde inom den officiella statistiken är bra men behöver innefatta ett tydligt funktionsrättsperspektiv. Det saknas enligt nämnden jämförbar statistik där barn och unga med funktionsnedsättning går att urskilja, vilket försvårar en fördjupad kunskap om likheter och skillnader i barns och ungas levnadsvillkor och våldsutsatthet.

Förskolenämnden

Förskolenämnden – som enbart uttalar sig i de delar som berör förskolan och de yngsta barnen – välkomnar utredningen och dess fem övergripande målsättningar. Den bidrar till fokus på och kunskapsspridning om barns utsatthet för våld och övergrepp. Utredningen saknar dock i stort de yngre barnens perspektiv vilket kan påverka effektiviteten i föreslagna åtgärder. Det finns en stor potential i förskolan att förebygga, upptäcka och motverka effekterna av våld mot barn.

Nämnden välkomnar förslaget att förskolan ska ges utökad uppdrag att förebygga och motverka effekter av våld i barnets i hemmiljö. Utredningens förslag att Skolverket ska föreslå hur barns kunskaper om våld ska kunna höjas behöver särskild eftertanke när det gäller de yngsta barnen så att de inte får uppfattningen att de själva ansvarar för att signalera och hantera våld. Nämnden välkomnar informationsinsatser riktade till föräldrar om effekter på barn som utsätts för våld och omsorgssvikt och stöd till föräldrar för att förebygga våldsbeteende.

Det föreslås att förskolan får ett tydligt författningskrav att förebygga våld och stödja barn som

utsätts för våld i sin hemmiljö. Om detta beslutas behöver personal, rektorer och huvudmän ett forskningsbaserat, konkret stödmaterial som är anpassat efter förskolans och yngre barns behov och förhållanden. Nämnden stödjer utredningens förslag om att Skolverket ska ta fram material som syftar till att höja personalens kunskaper om effekter av våld men också kunskaper om metoder för att förebygga, identifiera, och stödja barn som lever under sådana förhållanden.

Förslag att utöka examensmålen för förskolläraryrket välkomnas men är otillräckligt med tanke på kompetensförsörjningsbristen i förskolan.

Författningskrav och mål för att förebygga och motverka våld mot barn utanför förskolan hör enligt nämnden bäst hemma i skollagen och inte i läroplanen som föreslagits. Eventuellt är ett utökat uppdrag för att förebygga och motverka effekter av våld mot barn i barnets hemmiljö rimligt att placera i anslutning till 6 kapitel i skollagen. I detta sammanhang vill nämnden understryka behovet av en separat översyn av kapitel 6 då det i sin nuvarande utformning är skrivet utifrån äldre elever och vuxenstudier.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret delar de bedömningar som görs av arbetsmarknads- och socialnämnden, funktionsstödsnämnden och förskolenämnden och baserar i huvudsak förslaget till yttrande på nämndernas bedömningar. Stadskontorets bedömning tangerar ofta också remissvaret från Sveriges kommuner och regioner (SKR).

När det gäller strategin i dess helhet delar stadskontoret SKR:s bedömning: det behöver bli tydligare hur en nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn ska förhålla sig till den mängd strategier, handlingsplaner och åtgärder som redan idag finns inom närliggande områden. Även oaktat dess relation till annan reglering uppfattar stadskontoret förslaget som omfattande. Om alla åtgärdsförslag skulle förverkligas är stadskontorets bedömning att detta skulle innebära en utökning av arbetsuppgifter (och därmed kostnader) för flera av kommunens nämnder. Stadskontoret gör här i sak samma bedömning som SKR – utredningen saknar en mer ingående konsekvensbeskrivning för kommunerna, inte minst när det gäller kostnadsökningar.

Om förslaget blir verklighet bedömer stadskontoret att det kommer att krävas omfattande administrativa och samordnande insatser från de involverade aktörerna. Rent principiellt ligger det också en särskild utmaning i att vidmakthålla fleråriga strategier i en snabbt föränderlig värld. Det är därför positivt att utredningen tar höjd för detta via en öppenhet för revidering.

I utredningen anges att kommunerna initialt kommer att ha ökade kostnader mot bakgrund av dessa nya uppgifter men att dessa kostnader primärt bör vara av uppstartskaraktär. De nya uppgifterna måste dock utföras löpande av kommunernas medarbetare, varför kostnaderna inte primärt kommer att vara av uppstartskaraktär utan snarare kommer belasta kommunerna under hela den tid som uppgifterna kvarstår. Stadskontoret bedömer således att förslaget inte uppfyller finansieringsprincipen.

Socialdepartementet föreslår i utredningen att statsbidrag om 100 miljoner kronor per år i tre år utges för kvalitetsutveckling och samverkan i regioner och kommuner. Stadskontoret vill här lyfta två principiella problem med riktade och tidsbegränsade statsbidrag: de baseras ytterst på att alla kommuner antas ha samma behov och när de upphör är det inte självklart att den verksamhet de finansierade kan upprätthållas. Stadskontoret instämmer här med arbetsmarknads- och socialnämnden att det krävs generella och varaktiga förstärkningar för att

berörda verksamheter ska kunna utföra de insatser och metoder som utvecklas eller införs. Här anser stadskontoret att finansieringsprincipen bör gälla.

Stadskontoret bedömer de föreslagna prioriterade insatsområdena som relevanta. Angreppssättet är brett med flera utpekade aktörer och ett stort antal förslag på åtgärder och bedömningar är kopplade till insatsområdena. Vissa av dessa skulle behöva förtydligas ytterligare. Redan idag regleras strategins område på andra sätt och det finns en risk att nya krav införs trots att man möjligen kunnat använda de möjligheter som befintliga regleringar ger. Stadskontoret instämmer här med SKR som i sitt yttrande lyfter att vissa av förslagen på åtgärder skulle behöva problematiseras ytterligare innan det är klarlagt att det finns behov av nya uppdrag och förtydligande.

Om förslagen till ny lag och till ny lydelse kring samverkan i socialtjänstlagen

Utredningen föreslår en ny lag som föreslås träda i kraft 1 januari 2024 med undantag av den del som rör åtgärdsplanen som föreslås träda i kraft 1 juli 2024. Stadskontorets bedömning är att tiden tills lagen träder i kraft förefaller väldigt snålt tilltagen med tanke på de krav som ställs på kommunerna.

Utredningen framhåller att det ska tydliggöras att den nya lagen inte ersätter vad som följer av annan lag eller föreskrift avseende kommuners ansvar för kartläggning, planering och kontinuerligt förbättringsarbete. Stadskontoret delar här funktionsstödsnämndens uppfattning att ett förtydligande om hur de olika regleringarna i lagstiftning och föreskrifter förhåller sig till varandra skulle underlätta arbetet i kommunerna. Ett exempel är hur de lägesbilder som kommunerna föreslås ta fram förhåller sig till de lägesbilder som ska tas fram vartannat år inom ramen för den närliggande lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

Stadskontoret delar vidare SKR:s bedömning att ändamålet med den föreslagna lagen kan uppnås på ett mindre ingripande sätt för det kommunala självbestämmandet. Kommuner har idag ett yttersta ansvar för att barn i kommunen får det skydd och stöd som de behöver. Socialtjänsten har, utöver ansvaret att ge insatser för skydd och stöd, ett ansvar att även arbeta främjande och förebyggande enligt socialtjänstlagen.

I den föreslagna nya lydelsen i 5 kap. 1 § socialtjänstlagen åläggs socialnämnden att samverka med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och hälso- och sjukvården i fråga om barn som deltar i brottsutredning med anledning av misstanke om utsatthet för våld. Syftet med samverkan ska vara att bidra till att barnet tillförsäkras trygghet och anpassat bemötande i utredningssituationen samt att behov av insatser från socialnämnden och hälso- och sjukvården identifieras och tillgodoses. I utredningen anges att innan en samverkande myndighet lämnar uppgifter till en annan myndighet måste den beakta begränsningar som följer av annan lagstiftning om behandling av personuppgifter (regler om sekretess). Hur samverkan ska ske mot bakgrund av de strikta sekretessregler som omgärdar socialtjänstens verksamhet och vilken information som får delas inom ramen för den i 5 kap. 1 § socialtjänstlagen ålagda samverkan är otydligt – en tydligare reglering hade varit att föredra. Stadskontorets bedömning är att en sekretessbrytande bestämmelse – där berörda myndigheter, utan hinder av sekretess, kan bedriva samverkan i fråga om barn som deltar i en brottsutredning med anledning av misstanke om utsatthet för våld – skulle underlätta tillämpningen av bestämmelsen hos myndigheterna och bättre tillgodose syftet med bestämmelsen.

Förslaget är att godkänna förslaget till yttrande och skicka yttrandet till Socialdepartementet.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör